

Vraag nr. 149
van 12 april 2001
van mevrouw MARLEEN VAN DEN EYNDE

Uitheemse boomsoorten – Beleid

Vlaanderen heeft een grote verscheidenheid aan boomsoorten. Sommige zijn boomsoorten die men vooral op andere continenten aantreft, zoals onder andere de Amerikaanse eik (uitheemse boomsoorten).

In vele gemeenten wordt in het kapreglement een heraanplantingsverplichting opgenomen van inheemse boomsoorten. Anderzijds stellen we vast dat in kleinere bossen en dreven de vreemde of uitheemse boomsoorten systematisch worden geroid.

1. Welke uitheemse boomsoorten komen in Vlaanderen veel voor ?
2. Bestaat er een verplichting vanuit de Vlaamse overheid om uitheemse boomsoorten systematisch uit te roeien ?

Bestaat er een verplichting vanuit de overheid om bij het kappen de uitheemse boomsoorten te vervangen door inheemse boomsoorten ?

Mogen bossen met een hoge graad van uitheemse boomsoorten worden gekapt, ter bestrijding van deze boomsoort ?

3. Hoe gaat de minister beleidsmatig met dit gegeven om ?

Antwoord

1. Uit de gegevens van de eerste regionale bosinventarisatie (1997-1999) kan worden afgeleid dat :
 - de meest voorkomende uitheemse boomsoorten in de boomlaag (bomen met een omtrek groter dan 22 cm) zijn : Corsicaanse den, populier (met uitzondering van trilpopulier, zwarte populier en grauwe abeel) en Amerikaanse eik ;
 - de meest voorkomende uitheemse boomsoorten in de kruidlaag (bomen met een hoogte kleiner dan 2 m) zijn : Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik ;

- de meest voorkomende uitheemse boomsoorten in de struiklaag (bomen met een hoogte groter dan 2 m en een omtrek kleiner dan 22 cm) zijn : Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik.

In bosverband komen in mindere mate nog een aantal andere uitheemse boomsoorten voor, zoals onder meer lork, fijnspar, tamme kastanje, douglas, weymouthden, gewone acacia, grauwe els en zeeden.

2. Vanuit het momenteel gevoerde bosbeleid bestaat er geen verplichting om uitheemse boomsoorten systematisch uit te roeien. Wel is het zo dat er reeds langere tijd, zowel in Vlaanderen als internationaal, een beweging aan de gang is om bosbeheer meer te richten op natuurlijke processen in bosesystemen, waarbij dan ook de autochtone boomsoorten meer aandacht krijgen.

Dit beleid is niet gesteund op de tegenstelling inheems of niet inheems, maar is gebaseerd op de vaststelling dat bossen die als dusdanig worden beheerd, duurzaam zijn en het meest tegemoetkomen aan de maatschappelijke verwachtingen ten aanzien van bossen, met name het herstel en behoud van de biodiversiteit, wat past in onze internationale opdracht, het vervullen van een sociaal-recreatieve functie en het leveren van een bijdrage op het vlak van het houtverbruik, om de belangrijkste te noemen.

De afdeling Bos en Groen hanteert het standstill-principe als richtlijn voor het beoordelen van het beheer door privé-eigenaars. Dit houdt in dat bosbestanden met uitheemse soorten, voorzover ze standplaatsgeschikt zijn, na het bereiken van de kapleeftijd kunnen worden vervangen door dezelfde of andere geschikte uitheemse soorten ; bosbestanden met inheemse soorten mogen niet worden omgevormd of vervangen door uitheemse soorten.

In het uitvoeringsbesluit betreffende de criteria inzake duurzaam bosbeheer dat momenteel overeenkomstig artikel 41, tweede lid van het Bosdecreet van 13 juni 1990 wordt voorbereid, zijn wel een aantal richtlijnen in verband met het voorkomen van uitheemse boomsoorten opgenomen.

- De beseigenaar houdt bij de bedrijfsvoering rekening met het zorgprincipe en het standstillprincipe toegepast op de biodiversiteit. Het omvormen van bossen met inheemse

loofboomsoorten naar homogene bossen van fijnspar, populier en andere niet-inheemse boomsoorten is uitgesloten.

- Ten minste 20 % van de totale oppervlakte van het bos moet bestaan uit of in omvorming zijn naar gemengde bestanden bestaande uit inheemse en standplaatsgeschikte boomsoorten binnen een periode van dertig jaar.

De boseigenaar beschikt over een omvormingsplan voor alle homogene bestanden van fijnspar, populier en andere niet-inheemse boomsoorten.

Vanuit het door de afdeling Bos en Groen gevoerde bosbeleid bestaat er geen verplichting om bij het kappen de uitheemse boomsoorten te vervangen door inheemse boomsoorten. In verband hiermee wordt wel verwezen naar bovenstaande richtlijnen.

Bossen met een hoge graad van uitheemse boomsoorten mogen worden gekapt. Om bosbouwtechnische, ecologische, landschappelijke redenen kunnen aan deze kappingen voorwaarden inzake oppervlakte en termijnen worden gesteld. Bedoelde percelen dienen steeds te worden herbebost, tenzij een ontbossingsvergunning wordt verkregen of indien het werken betreft in een erkend of aangewezen natuurreserveaat die opgenomen zijn in een goedgekeurd beheersplan, of wanneer het recente aanplantingen in het agrarisch gebied betreft.

In het uitvoeringsbesluit betreffende de criteria inzake duurzaam bosbeheer dat momenteel overeenkomstig artikel 41, tweede lid van het Bosdecreet van 13 juni 1990 wordt voorbereid, is in verband met het kappen van uitheemse boomsoorten volgende richtlijn opgenomen : kaalslagen zijn in loofboombestanden en gemengde bestanden beperkt tot 1 hectare, in naaldboombestanden tot 3 hectare. Van deze regel kan worden afgeweken indien grondig gemotiveerd in het bosbeheersplan, en in specifieke gevallen zoals de directe omvorming van een homogeen bestand van een uitheemse boomsoort of de bestrijding van pestsoorten (bv. Amerikaanse vogelkers).

3. Het antwoord op voorgaande vragen geeft duidelijk aan welk beleid ten aanzien van het gebruik en voorkomen van uitheemse boomsoorten in bossen wordt gevoerd.

Voor de volledigheid kan ik meedelen dat sedert enkele jaren door de afdeling Bos en Groen een intensieve inventarisatiecampagne wordt gevoerd van inheemse en autochtone bomen en struiken. Deze inventarisatie wordt opgezet met het oog op de productie van voldoende plant- en eventueel zaaimateriaal van deze inheemse en autochtone bomen en struiken.

De voorgaande jaren werd reeds zaad geoogst dat in kwekerijen wordt opgekweekt. Het is de bedoeling om bij het gevoerde bosuitbreidingsbeleid zoveel als mogelijk gebruik te maken van dit plant- en zaaimateriaal.